

Onderwerp

Kadernota 2019-2022

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Kadernota

Jaarlijks stellen PS voor de zomer de kadernota vast. Deze gaat in op de vraag hoe de provincie er in financiële zin voorstaat en vormt daarmee het vertrekpunt voor de eerstvolgende meerjarenbegroting. De kadernota kijkt vier jaar vooruit, conform de wettelijk voorgeschreven reikwijdte van de meerjarenbegroting. Ter informatie wordt ook ingegaan op de ontwikkelingen uit het lopende jaar. Deze zijn afkomstig uit de voorjaarsnota die tegelijkertijd met de kadernota ter besluitvorming aan PS wordt aangeboden.

De kadernota gaat in op het zogeheten begrotingssaldo. Dit is het jaarlijkse verschil tussen de baten en lasten na verrekening met de reserves. Conform externe regelgeving dient dit saldo minimaal in evenwicht te zijn. Is er een tekort, dan moet er bezuinigd worden. Is er een overschot, dan is er (indien politiek-bestuurlijk gewenst) ruimte om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Aanvullend op de vierjaarsperiode bevat deze kadernota ook informatie over de lange termijn ontwikkeling van de financiële positie van de provincie (t/m 2032).

Inleiding (gelijk voor voorjaarsnota en kadernota)

Deze derde voorjaarsnota en kadernota in deze collegeperiode zijn opgesteld op een moment dat het goed gaat met de Nederlandse economie. Dit betekent dat de overheid meer financiële ruimte heeft om haar ambities waar te maken. Provincie Zuid-Holland heeft de afgelopen jaren haar financiële positie en realisatiekracht versterkt: de investeringen zijn fors gestegen, de schulden gedaald en de financiële reserves toegenomen. Ook ons voorspellend vermogen van uitgaven wordt verbeterd: we begroten met ambitie, maar met een realistische kijk op wat echt nodig en qua tempo haalbaar is. We staan er dus goed voor om Zuid-Holland nog sterker, slimmer en schoner maken.

De provincie Zuid-Holland heeft te maken met grote maatschappelijke opgaves. De strategische verkenningen zijn daar een illustratie van: wat is voor Zuid-Holland de opgave op het gebied van de nieuwe economie, landbouw, duurzame energie, klimaatadaptatie en verstedelijking. In de Kadernota is nu voor het eerst de mogelijke impact van die opgaves op de financiële huishouding van de provincie verkend, voor zover al mogelijk in de vorm van scenario's. Dit college wil een onbekende toekomst met lef en ambitie tegemoet te treden, ook al is voor de verschillende opgaven nog niet altijd helder waar de rol van de provincie precies uit zal bestaan en welk bedrag daarbij exact hoort. Langs de lijn van de zes ambities uit de ambitienotitie (PZH, 2018) zijn toekomstscenario's met een doorkijk tot 2032 indicatief gepresenteerd. Ze zijn aanleiding om

nu een financiële reserve Strategische Ontwikkeling te creëren. Daaruit kan een volgend college, samen met een volgend jaar te kiezen nieuwe Provinciale Staten, vervolgens gericht investeren.

Het huidige college gaat een jaar voor de verkiezingen niet al op haar handen zitten, maar verkent en investeert op de opgaven waarvoor een duurzaam breed politiek draagvlak bestaat in de Provinciale Staten. Voortschrijdend inzicht en mogelijke politieke veranderingen kunnen uiteraard tot bijstellingen leiden in de komende jaren. De voorjaarsnota bevat daarom nieuwe voorstellen ten opzichte van de begroting 2018. Uiteraard speelt GS daarbij alert in op mogelijkheden die bijdragen aan de ambities uit het Hoofdlijnenakkoord voor een slimmer, sterker en schoner Zuid-Holland. De voorstellen in deze voorjaarsnota betreffen met name het versterken van de innovatiekracht van de economie, verbeteren van de kennisinfrastructuur en de fysieke infrastructuur in Zuid-Holland (Midden en Klein Bedrijf, Greenport West-Holland, Space-campus Noordwijk, komst SRON, bedrijvigheid Spoorzone Drechtsteden). Daarnaast worden o.a. middelen vrijgemaakt om de maatschappelijke opgave met betrekking tot de transitie naar een circulaire economie te kunnen faciliteren.

Uitkomsten kadernota in kort bestek

Begrotingssaldo 2018-2022

Het begrotingssaldo ontwikkeld zich ten opzichte van de begroting 2018 positief, waarmee geconcludeerd kan worden dat de provincie Zuid-Holland er financieel gezond voorstaat. In het begrotingssaldo is de prijscompensatie vanaf 2020 weer meegenomen maar zijn een aantal financiële gevolgen van PM posten vanuit de mutaties Kadernota 2019-2023 nog niet verwerkt.

De stijging van het begrotingssaldo wordt met name verklaard door het oplopen van het accres (verwerking regeerakkoord) en een systematiek* wijziging voor het verwerken van de circulaire in de begroting.

De maatschappelijke opgaven die ook om (extra) middelen vragen zijn nog niet verwerkt in het begrotingssaldo, zie hoofdstuk strategische ontwikkelingen 2019-2032

*De nieuwe systematiek is om de alle jaarschijven van de circulaire op te nemen en het bedrag in de laatste jaarschijf (2022) op te nemen in de daarop volgende jaren. Voorheen zou het bedrag uit de circulaire voor 2019 worden opgenomen in de daarop volgende jaren. De plussen of minnen van de toekomstige jaren van het accres hebben altijd al in de begroting gezeten, maar waren "meevallers" die op een zeker moment zichtbaar werden. Door het veranderen van de systematiek ontstaat er een meer realistische meerjarenbegroting

Strategische Ontwikkelingen 2019-2032

De provincie Zuid-Holland staat voor grote uitdagingen en beslissingen met grote financiële gevolgen. De Strategische Ontwikkelingen 2019-2032 is met betrekking tot de verschillende trajecten nog niet volledig uitgewerkt en is dus ook nog geen onderdeel van de (meerjaren)begroting. Maar het huidig beeld geeft aanleiding om al in de Begroting 2019 een reserve 'Strategische ontwikkelingen' in te richten zodat er voldoende financiële ruimte is voor de maatschappelijke opgaven die op ons af komen. De omvang van die reserve wordt in de periode tot aan het opstellen van de Begroting 2019 concreet gemaakt. In die periode wordt ook onderzocht wat een opportune bron is voor het vullen van deze reserve.

De functie van de reserve is een: bestemmingsreserve om in de toekomst bepaalde prestaties te realiseren (spaarfunctie) onder overzichten en middelen voormalig programma 5.

Begrotingssaldo 2018-2023 met reserve Strategische ontwikkelingen

Als op basis van aannames uit de Strategische Ontwikkelingen 2019-2032 onderwerpen die nu nog niet zijn opgenomen in de begroting worden meegenomen dan daalt het begrotingssaldo en de vrije ruimte in de algemene reserve aanzienlijk. In deze aannames zitten keuzes zoals het vullen van de reserve 'Strategische ontwikkelingen' als ook ontwikkelingen die niet door de Provincie Zuid-Holland stuurbaar zijn zoals loonontwikkelingen vanuit het CAO.

Subsidieplafonds begrotingssubsidies en subsidieregelingen

Diverse subsidies en subsidieplafonds kennen een aanvraagperiode die kan liggen tussen 1 juli 2018 en 31 december 2018. Op grond van artikel 4:27, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht moeten subsidieplafonds voor de aanvang van het tijdvak waarvoor een subsidieplafond is vastgesteld worden bekendgemaakt.

Omdat de aanvraagperiode op 1 juli start worden Provinciale Staten gevraagd deze subsidies en subsidieplafonds in juni 2018 vast te stellen, voorafgaand aan de begroting 2019 in november 2018.

De vaststelling van de begroting 2019 kan er toe leiden dat de subsidieplafonds nog worden bijgesteld, in overeenstemming met artikel 4:28 van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Een verlaging van deze subsidieplafonds kan tot gevolg hebben dat al ingediende subsidieaanvragen niet of slechts gedeeltelijk voor honorering in aanmerking komen.

Om juridisch geen risico's te lopen, nemen wij bij deze vaststelling van de subsidieplafonds een voorbehoud op vaststelling van de begroting 2019 op. Dit geldt voor subsidieregelingen met een tendersysteem, waarbij alle aanvragen voor een bepaald tijdvak moeten worden ingediend.

Begrotingssaldo 2018-2022

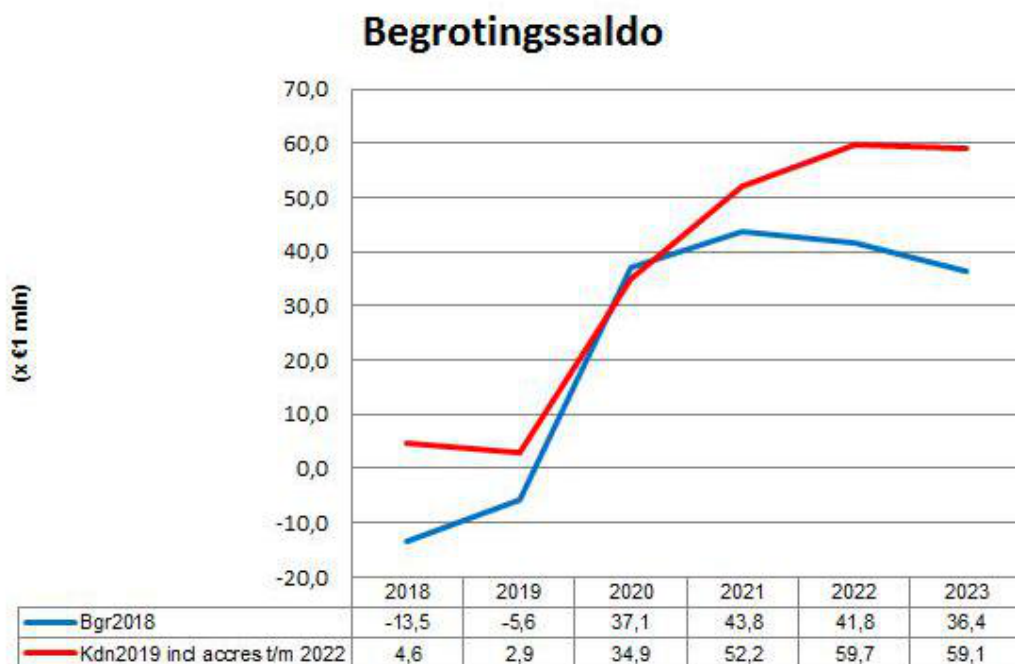
Het begrotingssaldo van de Begroting 2018 en de meerjarige mutaties uit de Voorjaarsnota 2018 en Kadernota 2019-2022 leiden tot een nieuw begrotingssaldo zoals hieronder weergegeven.

Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten;

- Accres is voor alle jaarschijven van de circulaire opgenomen voor de jaren er na wordt de stand van de laatste jaarschijf doorgetrokken.

- Prijscompensatie wordt op dezelfde manier geboekt als het accres, dus jaar dat accres wordt doorgetrokken doen we dit ook voor de prijscompensatie.

Deze uitgangspunten hebben een dempend effect op het begrotingssaldo na 2022, zoals zichtbaar in de onderstaande grafiek begrotingssaldo.

Het begrotingssaldo ontwikkeld zich ten opzichte van de begroting 2018 positief, waarmee geconcludeerd kan worden dat de provincie Zuid-Holland er financieel gezond voorstaat. In het begrotingssaldo is de prijscompensatie vanaf 2020 weer meegenomen maar zijn een aantal financiële gevolgen van PM posten vanuit de mutaties Kadernota 2019-2023 nog niet verwerkt.

De stijging van het begrotingssaldo wordt met name verklaard door het oplopen van het accres (verwerking regeerakkoord) en een systematiek wijziging voor het verwerken van de circulaire in de begroting.

De maatschappelijke opgaven die ook om (extra) middelen vragen zijn nog niet verwerkt in het begrotingssaldo, zie hoofdstuk strategische ontwikkelingen 2019-2032

Maartcirculaire en alle jaarschijven van de circulaire opnemen in de begroting

Op 20 maart is door BZK een extra circulaire van het provinciefonds uitgebracht. Deze Maartcirculaire bevat uitsluitend de cijfermatige uitwerking van het regeerakkoord en de programmastart van het IPB en geeft een geactualiseerd (algemeen) meerjarig financieel beeld ten opzichte van de Decembereerculaire. Wijzigingen in decentralisatie- en integratie uitkeringen worden in deze circulaire niet meegenomen.

De uitkomsten van de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk zullen ervoor zorgen dat de informatie uit de Maartcirculaire nog wordt bijgesteld in de Meircirculaire 2018 van het provinciefonds.

Het Kabinet stelt accres beschikbaar aan de decentrale overheden en heeft met de mede-overheden afgesproken de trap-op-trap-af systematiek voort te zetten en de basis voor de normeringssystematiek te verbreden naar de totale rijksuitgaven, inclusief zorg en zekerheid. Door de verbreding van de normeringssystematiek en door de intensivering van het Rijk die doorwerken via de nieuwe systematiek komen meer middelen beschikbaar voor het gemeentee- en provinciefonds. Daarnaast neemt naar verwachting van het Rijk de stabiliteit van de accresontwikkeling toe.

Omdat de oude normeringssystematiek niet altijd even stabiel was voor de accresontwikkeling in T+4 is er tot nu toe voor gekozen om niet alle jaarschijven van het accres ook 1 op 1 te verwerken. In deze systematiek werd het bedrag uit de circulaire voor 2019 worden opgenomen in de daarop volgende jaren. Vanwege de verwachting dat de stabiliteit van de accresontwikkeling toeneemt (door de verbreding van de normeringssystematiek) is er nu voor gekozen om de circulaire voor alle jaarschijven op te nemen. In de nieuwe systematiek zijn jaarschijven van de circulaire opgenomen en het wordt bedrag van de laatste jaarschijf in de daarop volgende jaren doorgetrokken.

Dit betekent dat in deze kadernota rekening is gehouden met de door het Rijk aangegeven accresontwikkeling tot en met 2022. Dit geeft een plus van € 60,9 mln in 2022 en voor de jaren er na wordt de stand van 2022 doorgetrokken. In 2023 vindt er nog een kleine correctie plaats en daarom is het bedrag in 2023 niet exact hetzelfde als in 2022.

De plussen of minnen van de toekomstige jaren van het accres hebben dus altijd al in de begroting gezeten, maar waren "meevallers" die op een zeker moment zichtbaar werden. Door het veranderen van de systematiek ontstaat er een meer realistische meerjarenbegroting

Algemene reserve

(bedragen x € 1 mln)	Nieuwe collegeperiode					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Beginstand jaar	68,6	73,2	76,1	111,0	163,2	222,9
Af/bij: mutaties eerdere P&C producten	-13,5	-5,6	37,1	43,8	41,8	36,4
Beginstand begrotingsjaar	55,1	67,5	113,2	154,8	205,0	259,3
Af/bij: mutaties Voorjaarsnota 2018	18,0	13,6	19,6	39,1	54,4	59,0
Stand na Voorjaarsnota 2018	73,2	81,1	132,8	193,9	259,5	318,3
Af/bij: mutaties Kadernota 2019	0,0	-5,1	-21,9	-30,7	-36,6	-36,3
Stand na Kadernota 2019	73,2	76,1	111,0	163,2	222,9	282,0
Buffer weerstandsvermogen	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0
Vrije ruimte (incidenteel)	43,2	46,1	81,0	133,2	192,9	252,0

In de begrotingssystematiek van de provincie worden begrotingsoverschotten en –tekorten verrekend met de algemene reserve (dit geldt overigens niet voor de 'gesloten' begrotingsprogramma's zoals groen en mobiliteit, waarbij overschotten en tekorten worden

verrekend met betreffende programmareserves).

Hierdoor neemt de algemene reserve toe bij een voordelige ontwikkeling van de begroting en af bij een nadelige ontwikkeling. In de (door PS vastgestelde) Nota weerstandsvermogen wordt voorgeschreven dat de algemene reserve minimaal € 30 mln moet bedragen, als buffer voor onvoorziene gebeurtenissen. Een eventueel surplus in de algemene reserve wordt aangeduid als "vrije ruimte".

Door de toevoeging van het voordelig saldo neemt de algemene reserve in omvang toe. Van de algemene reserve is € 30 mln bedoeld als buffer voor onvoorziene gebeurtenissen. Er resteert dan in 2019 nog een bedrag van € 46,1 mln incidenteel.

Hierbij moet wel opgemerkt worden dat hier nog geen rekening is gehouden met financiële gevolgen van de PM posten vanuit de mutaties Kadernota 2019-2023 en maatschappelijke opgaven die op ons af komen waarvoor (extra) middelen nodig zijn.

Begrotingssubsidies 2019:

Begrotingssubsidie voor de gemeente Westland en de gemeente Den Haag ten behoeve van het bevorderen van de strand- en zwemveiligheid Zandmotor (doel 1.1).

De uitvoering van toezicht op strandveiligheid is geen wettelijke taak van de provincie. De provincie heeft zich echter door ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst Strandbewaking en Toezicht Zandmotor verplicht tot financiering van de hiervoor benodigde activiteiten uitgevoerd door de gemeente Westland en de gemeente Den Haag. De gemeenten Den Haag en Westland zijn betrokken als (mede)beheerder en toezichthouder. Na 2021 is geen extra toezicht en bewaking noodzakelijk en zullen de reddingbrigades niet meer door de provincie worden gefaciliteerd. Naar verwachting zal over vijf jaar het gebied van de Zandmotor geen andere risicofactoren meer hebben dan op reguliere stranden.

Voorgesteld wordt om een begrotingssubsidie aan de gemeente Den Haag op te nemen voor een bedrag van € 140.000 ten behoeve van de extra kosten van twee toezichthouders op de zandmotor.

Voorgesteld wordt om een begrotingssubsidie aan de gemeente Westland op te nemen voor een bedrag van € 147.000 ten behoeve van het vergoeden van de benodigde middelen voor de betrokken reddingsbrigades.

Begrotingssubsidie voor de Coöperatie Hoeve Biesland (doel 1.5).

Het betreft een begrotingssubsidie voor de uitvoering van het natuur inclusief agrarisch bedrijf in Polder Biesland in de gemeente Pijnacker binnen een gesloten mineralenbalans.

Voorgesteld wordt een begrotingssubsidie voor een bedrag van € 139.422 op te nemen.

Begrotingssubsidie voor de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (doel 1.4)

De Faunabeheereenheid Zuid-Holland vervult een belangrijke taak binnen de provincie. Door middel van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming heeft de Faunabeheereenheid diverse taken gekregen, waaronder taken op het gebied van planvorming, coördinatie en registratie. Dit draagt bij aan een zorgvuldig onderbouwd en uitgevoerd faunabeleid binnen de provincie Zuid-Holland. Dit draagt vervolgens weer bij aan het begrotingsdoel behouden en versterken van de biodiversiteit. Er is meer inzet nodig om faunabeheerplannen te maken die voldoen aan de eisen die de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

daaraan stelt. Daarnaast neemt het belang van communicatie over faunabeleid toe, ook dat vraagt extra inzet van de Faunabeheereenheid. Er wordt voorgesteld een begrotingssubsidie op te nemen voor een bedrag van € 440.000.

Begrotingssubsidie voor de stichting Restauratie Opleidingsprojecten Zuid-West (doel 3.6)

Jongeren blijvend interesseren voor het vak van restaureren van bouwkundige monumenten en daarmee kennis en ervaring op het terrein van het restaureren behouden, dit ten behoeve van . instandhouding van het culturele erfgoed in Zuid-Holland. Voorgesteld wordt om een begrotingssubsidie van € 20.000 op te nemen.

Begrotingssubsidie voor Innovation Quarter (doel 3.1)

De taken van de ROM Zuidvleugel zijn: - Stimuleren van de economische ontwikkeling in Zuid-Holland door het structureren en organiseren van de toegang tot financiering voor startende en snel groeiende innovatieve technologie bedrijven en projecten (financiering & participatie); - Stroomlijnen van de organisatie van de internationale marketing en acquisitie voor Zuid-Holland en versterken van de internationale concurrentiepositie door een heldere positionering en profilering van de regio (marketing & acquisitie); - Stimuleren en faciliteren van ontwikkeling en innovatie door het verbinden van partijen in de triple helix (overheden, bedrijven en kennisinstellingen) voor economische structuurversterking en verbetering van het vestigingsklimaat voor jonge technologiebedrijven door actieve ondersteuning (ontwikkeling & innovatie). - Verder is het secretariaat van de Economische Programmaraad Zuidvleugel (EPZ) gesitueerd bij Innovation Quarter. Daarnaast is er hulp bij toetsing van de voorstellen voor haalbaarheids- en innovatie-adviesprojecten (de MIT werkzaamheden) Ten slotte voert IQ vanaf 2018 de Roadmap Next Economy uit. Voorgesteld wordt een begrotingssubsidie voor een bedrag van € 2.022.000 op te nemen.

Begrotingssubsidie voor het Erfgoedhuis Zuid-Holland (doel 3.6).

Uitvoering van het provinciale erfgoedbeleid door het beleefbaar maken van erfgoed en archeologie en ondersteuning van gemeenten, erfgoedinstellingen en vrijwilligers bij het beschermen en beleefbaar maken van erfgoed en archeologie. Erfgoedhuis Zuid Holland draagt bij aan de uitvoering van het erfgoedbeleid van de provincie Zuid-Holland. Dit is een autonome taak van de provincie. Het Provinciaal Steunpunt voor Monumentenzorg en Archeologie en Monumentenwacht zijn ondergebracht bij Erfgoedhuis Zuid Holland. Voorgesteld wordt om een begrotingssubsidie voor een bedrag van € 1.675.273 op te nemen.

Begrotingssubsidie stichting molenviergang Aarlanderveen (doel 3.6).

Op grond van het convenant Afspraken Convenant Molenviergang Aarlanderveen 2015-2024 tussen de Stichting Molenviergang Aarlanderveen en de provincie Zuid-Holland heeft de provincie zich garant verklaard voor een bijdrage in het exploitatietekort van de Molenviergang. Er wordt nu voorgesteld een begrotingssubsidie op te nemen voor een bedrag van € 22.500.

Begrotingssubsidie voor het Kunstgebouw (doel 4.2).

De provincie houdt een beperkte basisvoorziening cultuurparticipatie in stand die gemeenten tweedelijns ondersteuning biedt bij de uitvoering van hun taken op het gebied van cultuurparticipatie. De basisvoorziening richt zich op kinderen en jongeren met als doel hun

actieve en passieve deelname aan cultuur. Voorgesteld wordt om een begrotingssubsidie voor een bedrag van € 1.222.200 op te nemen.

Begrotingssubsidie voor de stichting Educatieve Orkestprojecten (SEOP) (doel 4.2).

De provincie houdt een beperkte basisvoorziening cultuurparticipatie in stand die gemeenten tweedelijns ondersteuning biedt bij de uitvoering van hun taken op het gebied van cultuurparticipatie. De basisvoorziening richt zich op kinderen en jongeren met als doel hun actieve en passieve deelname aan cultuur. Voorgesteld wordt om een begrotingssubsidie voor een bedrag van € 30.555 op te nemen.

Begrotingssubsidie voor de Zuid-Hollandse Popunie (doel 4.2).

De provincie houdt een beperkte basisvoorziening cultuurparticipatie in stand die gemeenten tweedelijns ondersteuning biedt bij de uitvoering van hun taken op het gebied van cultuurparticipatie. De basisvoorziening richt zich op kinderen en jongeren met als doel hun actieve en passieve deelname aan cultuur. Voorgesteld wordt om een begrotingssubsidie voor een bedrag van € 127.313 op te nemen.

Begrotingssubsidie voor de Stichting Provinciaal Bevrijdingsfestival Zuid-Holland (doel 4.2).

Ter realisering van de provinciale beleidsdoelen op dit terrein wordt voorgesteld om een begrotingssubsidie van € 23.648 op te nemen.

Begrotingssubsidie voor de Stichting Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland (doel 4.2).

De provincie houdt een beperkte basisvoorziening cultuurparticipatie in stand die gemeenten tweedelijns ondersteuning biedt bij de uitvoering van hun taken op het gebied van cultuurparticipatie. De basisvoorziening richt zich op kinderen en jongeren met als doel hun actieve en passieve deelname aan cultuur. Voorgesteld wordt een begrotingssubsidie voor een bedrag van € 203.700 op te nemen

Begrotingssubsidie voor Probiblio (doel 4.2).

Ter realisering van de provinciale beleidsdoelen op dit terrein wordt voorgesteld een begrotingssubsidie voor een bedrag van € 5.042.640 op te nemen.

Begrotingssubsidie voor de Stichting Biobased. (doel 3.1)

Voor de Zuid-Hollandse economie is een transitie naar een water- en energie-efficiënte economie gebaseerd op duurzame energie en biobased grondstoffen urgent.

Door de aansluiting van Innovation Quarter bij de Biobased Delta wordt ingezet op het versterken van het innovatieve MKB. Ook zijn er stappen gezet die moeten leiden tot de realisatie van grootschalige bioraffinage in de haven, de zogenaamde Redefinery. Voorgesteld wordt om een begrotingssubsidie voor een bedrag van € 242.000 op te nemen.

Begrotingssubsidie voor de Stichting Kenniscentrum Plantenstoffen (KCP) (doel 3.1).

Om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen voor de tuinbouw en de provinciale economie in het algemeen zijn plantinhoudsstoffen een crosssectorale kans. Het KCP zoekt naar interessante duurzaam kweekbare stoffen om zo te werken aan nieuwe duurzame biobased bedrijvigheid. Versterking economische groei in het cluster Biobased met als thema thema Plantenstoffen en

Duurzame transitie van de Greenports. Voorgesteld wordt een begrotingssubsidie voor een bedrag van € 175.000 op te nemen.

Begrotingssubsidie voor het Parkschap De Biesbosch (doel 1.3).

Het in standhouden en verbeteren van de kwaliteit van het recreatiegebied van Parkschap De Biesbosch is overeengekomen en vastgelegd in de financieringsovereenkomst Parkschap De Biesbosch 2016. Er wordt nu voorgesteld om een begrotingssubsidie op te nemen voor een bedrag van € 412.000.

Begrotingssubsidie voor het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde (doel 1.3).

Het in standhouden en verbeteren van de kwaliteit van het recreatiegebied van het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde is overeengekomen en vastgelegd in de financieringsovereenkomst IJsselmonde 2016. Er wordt nu voorgesteld om een begrotingssubsidie op te nemen voor een bedrag van € 418.000.

Begrotingssubsidie voor het Natuur- en recreatieschap Midden-Delfland (doel 1.3).

Het in standhouden en verbeteren van de kwaliteit van het recreatiegebied van het Natuur- en recreatieschap Midden-Delfland is overeengekomen en vastgelegd in de financieringsovereenkomst Midden-Delfland 2016. Er wordt nu voorgesteld om een begrotingssubsidie op te nemen voor een bedrag van € 153.000.

Begrotingssubsidie voor het Natuur- en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland (doel 1.3).

Het in standhouden en verbeteren van de kwaliteit van het recreatiegebied van het Natuur- en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland is overeengekomen en vastgelegd in de financieringsovereenkomst Groenalliantie Midden-Holland 2016. Er wordt nu voorgesteld om een begrotingssubsidie op te nemen voor een bedrag van € 1.875.000.

Begrotingssubsidie voor het Natuur- en recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg (doel 1.3).

Het in standhouden en verbeteren van de kwaliteit van het recreatiegebied van het Natuur- en recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg is overeengekomen en vastgelegd in de financieringsovereenkomst Voorne-Putten-Rozenburg 2016. Er wordt nu voorgesteld om een begrotingssubsidie op te nemen voor een bedrag van € 1.001.000.

Begrotingssubsidie voor de Gemeente Pijnacker-Nootdorp (doel 1.3).

Het in standhouden en verbeteren van de kwaliteit van het recreatiegebied van het natuur- en recreatiegebied Dobbepas en Groene Keijzer. De begrotingssubsidie wordt verstrekt aan de gemeente Pijnacker-Nootdorp, als rechtsopvolger van het natuur- en recreatieschap Dobbepas. Het bedrag is overeengekomen en vastgelegd in de financieringsovereenkomst Dobbepas 2016. Er wordt nu voorgesteld om een begrotingssubsidie op te nemen voor een bedrag van € 278.000.

Begrotingssubsidie voor de gemeente Kaag en Braassem, de gemeente Krimpenerwaard en de gemeente Ridderkerk (doel 1.3).

De begrotingssubsidie wordt verstrekt voor het ondersteunen van de exploitatie van voet- en fietsveren, die een belangrijke recreatieve functie vervullen en een onderdeel zijn van de regionale routestructuren. Voorheen werd de subsidie verstrekt via § 3.1 van de uitvoeringsregeling groen (URG) Zuid-Holland. Deze paragraaf is niet opgenomen in de

subsidieregeling Groen Zuid-Holland 2016 omdat deze subsidieregeling is bedoeld voor projectsubsidies. De begrotingssubsidie betreft een totaalbedrag van € 69.000 en is als volgt verdeeld:

- Gemeente Kaag en Braassem (Paddegat fiets/voetveer) voor een bedrag van € 20.000
- Gemeente Kaag en Braassem (zomerveer) voor en bedrag van € 9.000
- Gemeente Krimpenerwaard (fiets/voetveer) voor een bedrag van € 20.000
- Gemeente Ridderkerk (fiets/voetveer) voor een bedrag van €20.000

Er wordt nu voorgesteld om de begrotingssubsidie op te nemen voor een bedrag van € 69.000.

Subsidieregelingen

1.6.42 Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland (doel 3.6)

De subsidieregeling erfgoedlijnen is een instrument om uitvoering te geven aan het erfgoedbeleid van de provincie Zuid-Holland. Onderdeel hiervan is de restauratie van rijksmonumenten binnen de erfgoedlijnen. Sinds 2012 zijn de middelen voor de restauratie van rijksmonumenten gedecentraliseerd naar de provincies. Bij de vaststelling van de begroting 2018 is het subsidieplafond verhoogd. De verhoging kwam ten laste van het budget voor herbestemming, het budget voor de intensivering op cultureel erfgoed (incidentele middelen periode 2015-2019) en extra incidentele middelen t.b.v. uitvoeringsprojecten in 2018. Voor 2019 wordt aan Provinciale Staten voorgesteld om het subsidieplafond vast te stellen op € 3.444.000.

1.6.46 Subsidieregeling molens Zuid-Holland 2013 (doel 3.6).

Molens zijn blikvangers in het landschap. In de beleidsvisie Cultureel erfgoed en basisvoorziening cultuur 2017 – 2020 is opgenomen dat het onderhoud van molens als dragers van het Hollandse Landschap gewaarborgd moet zijn. Instrument hiervoor is de subsidieregeling molens Zuid-Holland 2013 met als onderdelen, §2 draaipremies, §3 onderhoud en §4 groot onderhoud. Voor onderhoudssubsidies wordt de systematiek van het Rijk gevolgd (zesjarige subsidie volgens de SIM 2013-2018). Verwachting op basis van de periode 2013-2018 is dat voor de SIM periode 2020 -2025 in 2019 ongeveer 40 molens een zesjarige subsidie (max. € 24.600) per molen aanvraagt. In 2018 is de verwachting dat het om 175 molens gaat. Hierna zal het aantal aanvragen beperkt zijn. Voorstel is dat Gedeputeerde Staten de deelplafonds vaststellen op € 90.000 voor § 2 draaipremies (aanvraagperiode 1 januari 2019 t/m 28 februari 2019), € 1.100.000 voor § 3 onderhoud (aanvraagperiode 1 september 2019 t/m 30 november 2019) en € 250.000 voor § 4 groot onderhoud (aanvraagperiode 1 augustus 2019 tot 1 oktober 2019). Voorstel van Gedeputeerde Staten is om het Hoofdsubsidieplafond te verhogen tot € 1.440.000. Dit heeft tot gevolg dat door Provinciale Staten het hoofdsubsidieplafond moet worden vastgesteld op € 1.440.000.

1.6.47 Subsidieregeling Planvorming Bedrijventerreinen Zuid-Holland 2017 (doel 3.5)

In het "Vraaggericht Bedrijventerreinenbeleid" is vastgesteld dat het wenselijk is dat de ondernemers op bedrijventerreinen gestimuleerd worden om zich gezamenlijk te organiseren en plannen te ontwikkelen voor maatregelen die gericht zijn op het verhogen en in stand houden van de kwaliteit en duurzaamheid van het bedrijventerrein. De subsidieregeling helpt bij deze ontwikkeling. Dat de regeling voorziet in een behoefte blijkt uit het feit dat de regeling in 2016 en 2017 overtekend was met ca.150.000 euro. Aan Provinciale Staten wordt voorgesteld om het subsidieplafond vast te stellen op € 500.000.

1.6.65 Subsidieregeling MKB innovatie Stimulering Topsectoren Zuid-Holland (doel 3.1).

In de Voorjaarsnota 2016 is het economisch beleid van de provincie structureel steviger verbonden met andere PZH-kerntaken en met het economisch beleid van partners in de Zuidvleugel, andere provincies en het Rijk. Op basis van het Hoofdlijnenakkoord is vanaf de Begroting 2016 totaal incidenteel € 14 mln ter beschikking gesteld voor stimulering van de innovatie binnen het midden- en kleinbedrijf (MKB).. Daarnaast zijn via het Hoofdlijnenakkoord middelen (totaal incidenteel € 6 mln) ter beschikking gesteld voor het ondersteunen van samenwerkingsverbanden die publieke en private partijen samenbrengen rondom economische clusters met veel groeipotentie. Aan Provinciale Staten wordt voorgesteld om het subsidieplafond vast te stellen op € 13.440.000.

1.6.76 *Subsidieregeling groen Zuid-Holland 2016.*

Voor § 2.1 Ganzenrustgebieden een deelplafond van € 130.000 (aanvraagperiode heel 2019, doel 1.4). Dit betreft een autonome taak van de provincie. Het gewenste resultaat is dat overwinterende beschermde inheemse ganzen' zoveel mogelijk ongestoord kunnen foerageren in drie ganzenrustgebieden in de periode van 1 november t/m 31 maart daaraanvolgend. De activiteit voor het behalen van deze gewenste resultaten is het nalaten van verjaging' van overwinterende beschermde inheemse ganzen in de drie ganzenrustgebieden in de periode van 1 november t/m 31 maart daaraanvolgend. Dit draagt bij aan de taak 1.4.5 Faciliteren verhogen biodiversiteit in 'overig' gebied en behoud beschermde soorten ('soortenbeleid'). Dit draagt tevens bij aan de 'Taak 1.4,4 Faciliteren agrarisch natuur- en landschapsbeheer'.

Voor § 2.2 Agrarische structuurversterking voor de grondgebonden landbouw een deelplafond van € 500.000 (aanvraagperiode heel 2019, doel 1.5). Het betreft hier de invulling van de beleidsprioriteit 'Versterken/ waardevoller maken agrarisch ondernemerschap en - landschappen in de Beleidsvisie Groen en de PS-begroting, doel/indicator 1.5 Versterken/waardevoller maken agrarisch ondernemerschap en – landschappen.

Voor § 2.3 Soortenbeleid leefgebied en maatregelen verbetering natuurwaarden een deelplafond van € 180.000 (aanvraagperiode heel 2019, doel 1.4). Het betreft hier invulling geven aan de wettelijke taak van Gedeputeerde Staten om waar nodig maatregelen te treffen of te stimuleren voor bescherming, behoud en/of herstel van biotopen en leefgebieden van in het wild levende planten en dieren. Met als doel behoud van de biodiversiteit en behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren.

Voor § 2.4 Groenparticipatie een deelplafond van € 1.000.000 (aanvraagperiode 1 januari 2019 tot 31 maart 2019, doel 1.3)). Voor de komende periode wordt door de provincie gewerkt aan het versterken van de band van de inwoners en bedrijven in Zuid-Holland met de groene gebieden. Actieve betrokkenheid van bewoners en bedrijven bij het groen (groenparticipatie) zorgt voor een duurzaam behoud van de groene ruimte in Zuid-Holland. De provincie wil dit thema via de regiegroepen samen met haar partners in de regio invulling geven. Ondersteunend daaraan worden drie provincie brede programma's uitgevoerd: De Groene Motor, Groen doet Goed en Groen en Gezondheid.

Voor § 2.6 Verwerving en inrichting ecologische verbindingen een deelplafond van € 2.500.000 (aanvraagperiode heel 2019, doel 1.4). De provincie Zuid-Holland wil de realisatie van ecologische verbindingen, die deel uitmaken van het Natuur Netwerk Nederland (NNN), zoveel mogelijk overlaten aan andere partijen. Hierbij wil de provincie maximaal 50 % van de kosten voor haar rekening nemen; de onderhavige subsidieparagraaf is daarvoor het belangrijkste instrument. Het betreft alleen de verbindingen die in de subsidieregeling zijn aangeduid met prioriteit 1 en 2. Uitgangspunt is de gedachte dat ook andere partijen belang hebben bij de realisatie van ecologische verbindingen. Hierbij kunnen meerdere belangen tegelijk in het geding zijn en een motivatie zijn, zoals! * behoud en ontwikkeling biodiversiteit, * vergroten waterbergend vermogen, * vergroten mogelijkheden voor recreatie, en * verhogen woonkwaliteit, wervend woonmilieu. Dit draagt bij aan taak DOEL 1-4 De biodiversiteit is behouden en waar mogelijk versterkt.

Voor § 2.7 artikel 10 Natuurbeschermingswet 1998 en deelplafond van € 135.000 (aanvraagperiode heel 2019, doel 1.4). het betreft projectsubsidies voor activiteiten in het kader van beheer, onderhoud en inrichting van voormalige beschermende en staatsnatuurmonumenten.

Voor § 2.8 Innovatieve Pilots Groene Cirkels een deelplafond van € 200.000 (aanvraagperiode heel 2019, doel 1.5). Het betreft hier de invulling van de beleidsprioriteit 'stimuleren/ behouden en/of vergroten van de biodiversiteit zoals opgenomen in de Beleidsvisie Groen en de PS-begroting, doel/indicator 1.4 behoud/vergroten biodiversiteit. Onderzoeks- en samenwerkingsprojecten tussen wetenschap en groene cirkel partners gericht op innovatie en gerelateerd aan functionele biodiversiteit met natuur als partner komen in aanmerking voor subsidieverlening.

Voor § 2.9 Boerenlandpaden een deelplafond van € 100.000 (aanvraagperiode heel 2019, doel 1.3). Het betreft hier het stimuleren van wandelpaden over boerenland. De openstellingscontracten met de agrariërs hebben een looptijd van 7 jaar. Om de continuïteit van de openstelling van deze boerenlandpaden (particuliere gronden) te borgen is het van belang dat deze contracten (alsmede nieuwe contracten) kunnen worden verlengd. Boerenlandpaden zijn van groot belang voor het provinciale wandelrouten netwerk.

Voor § 2.10 Stimulering Maatschappelijke initiatieven op Duurzame Landbouw een deelplafond van € 100.000 (aanvraagperiode heel 2019, doel 1.5). Het gaat om kleine maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan de verduurzaming van de landbouw- en voedselketens. De activiteiten moeten passen bij de ambitie en doelen uit de Innovatie Agenda Duurzame Landbouw van de provincie.

Voorstel van Gedeputeerde Staten is om het Hoofdsubsidieplafond te verhogen tot € 4.845.000. Dit heeft tot gevolg dat door Provinciale Staten het hoofdsubsidieplafond moet worden vastgesteld op € 4.845.000.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 mei 2018, met het besluitnummer PZH-2018-646001404;

Gelet op:

Artikel 105, 143, 193 en 194 van de Provinciewet en artikel 3 van de Financiële verordening, lid van de Provinciewet;

Besluiten:

Met betrekking tot de Kadernota 2019-2022

1. vast te stellen de Kadernota 2019-2022;
2. Instellen van een reserve risicoreservering Grevelingenmeer en hierin € 5 mln te storten vanuit een onttrekking uit de reserve Groene Ambities;

Met betrekking tot de begrotingssubsidies en subsidieplafonds 2019

3. In te stemmen met de opname in de begroting 2019 van 23 begrotingssubsidies te weten;
 1. De begrotingssubsidie 2019 voor de gemeente Westland voor een bedrag van € 147.000
 2. De begrotingssubsidie 2019 voor de gemeente Den Haag voor een bedrag van € 140.000
 3. De begrotingssubsidie 2019 voor de coöperatie Hoeve Biesland voor een bedrag van € 139.422.
 4. De begrotingssubsidie 2019 voor de Faunabeheereenheid Zuid Holland voor een bedrag van € 440.000.
 5. De begrotingssubsidie 2019 voor de stichting Restauratie Opleidingsprojecten Zuid-West voor een bedrag van € 20.000.
 6. De begrotingssubsidie 2019 voor Innovation Quarter voor een bedrag van
 7. € 2.022.000.
 8. De begrotingssubsidie 2019 voor het Erfgoedhuis voor een bedrag van € 1.675.273.
 9. De begrotingssubsidie stichting molenviergang Aarlanderveen voor een bedrag van € 22.500.
 10. De begrotingssubsidie 2019 voor het Kunstgebouw voor een bedrag van € 1.222.200.
 11. De begrotingssubsidie 2019 voor de Stichting Educatieve Orkestprojecten voor een bedrag van € 30.555.
 12. De begrotingssubsidie 2019 voor de Zuid Hollandse Popunie voor een bedrag van € 127.313.
 13. De begrotingssubsidie 2019 voor de Stichting Provinciaal Bevrijdingsfestival voor een bedrag van € 23.648.
 14. De begrotingssubsidie voor de Stichting Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland voor een bedrag van € 203.700.
 15. De begrotingssubsidie 2019 voor Probiblio voor een bedrag van € 5.042.640.

16. De begrotingssubsidie 2019 voor de Stichting Biobased voor een bedrag van € 242.000.
 17. De begrotingssubsidie 2019 voor de Stichting Kenniscentrum Plantenstoffen voor een bedrag van € 175.000.
 18. De begrotingssubsidie 2019 voor het Parkschap De Biesbosch voor een bedrag van € 412.000.
 19. De begrotingssubsidie 2019 voor het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde voor een bedrag van € 418.000.
 20. De begrotingssubsidie 2019 voor het Natuur- en recreatieschap Midden-Delfland voor een bedrag van € 153.000.
 21. De begrotingssubsidie 2019 voor het Natuur- en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland voor een bedrag van € 1.875.000.
 22. De begrotingssubsidie 2019 voor het Natuur- en recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg voor een bedrag van € 1.001.000.
 23. De begrotingssubsidie 2019 voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp voor een bedrag van € 278.000.
 24. De begrotingssubsidie 2017 voor voet- en fietsveren voor de gemeente:
 - a. Kaag en Braassem (Paddegat fiets/voetveer) voor een bedrag van € 20.000
 - b. Kaag en Braassem (zomerveer) voor een bedrag van € 9.000
 - c. Krimpenerwaard (fiets/voetveer) voor een bedrag van € 20.000
 - d. Ridderkerk (fiets/voetveer) voor een bedrag van € 20.000
4. Vast te stellen subsidieplafonds van 4 subsidieregelingen en deze op te nemen in de begroting 2019
1. Het subsidieplafond voor 1.6.42 Subsidieregeling Erfgoedlijnen Zuid Holland vast te stellen op € 3.444.000
 2. Het subsidieplafond van 1.6.46 Subsidieregeling molens Zuid-Holland 2013 vast te stellen op € 1.440.000.
 3. Het subsidieplafond van 1.6.47 Subsidieregeling planvorming bedrijventerreinen Zuid-Holland 2017 vast te stellen op € 500.000.
 4. Het subsidieplafond van 1.6.65 Subsidieregeling MKB Innovatie Stimulering Topsectoren Zuid-Holland vast te stellen op € 13.440.000.
 5. Het subsidieplafond voor 1.6.76 Subsidieregeling Groen Zuid Holland 2016 vast te stellen op € 4.845.000.

Den Haag, 27 juni 2018

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

Bijlagen:
Kadernota 2019-2022

Den Haag, 15 mei 2018

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

wnd. secretaris,

voorzitter,

ir. J.C. van Ginkel MCM

drs. J. Smit